

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

IV 23515

BIBLIOTEKA MATICE SRPSKE

**UPUTSTVO ZA PRIMENU
ISBD-a
U OPISU
KOMPONENTNIH DELOVA**

**Novi Sad
1989.**

Б IV 755
IV 23595

10-279303

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS
MEĐUNARODNA FEDERATIJA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTAVA I USTANOVA

1. Uvod 1

2. Opće napomene 2

3. Opis komponentnog dela 3

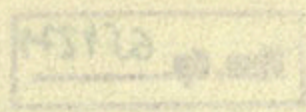
4. Identifikacija matične jedinice 4

5. Lokacija komponentnog dijela 5

6. Dodatak A: Opis UPUTSTVA ZA PRIMENU ISBD-a U OPISU 6

7. Dodatak B: Primari KOMPONENTNIH DELOVA 7

8. Dodatak C: Primari na srpskohrvatskom jeziku 8

10 27 9 303

Preporučeno od strane Stalnih komiteta Sekcije za katalogizaciju
i Sekcije za serijske publikacije Međunarodne federacije biblio-
tekarskih društava i ustanova

BIBLIOTEKA MATICE SRPSKE

Novi Sad

1989

Naslov Originala:

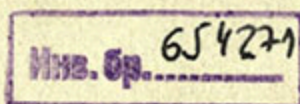
Guidelines for the application of the ISBDs to the description of Component Parts

London

IFLA UBCIM Programme

1988

Prevod: Olga Rudolf

CIP - Каталогизacija у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

025.32

УПУТСТВА за примену

Uputstva za primenu ISBD-a u opisu komponentnih delova / <izdala> International federation of Library Associations and Institutions = Međunarodna federacija bibliotekarskih društava i ustanova ; <prevod Olga Rudolf>. - Novi Sad : Biblioteka Matice srpske, 1989. - 57 str. ; 30 cm

Prevod dela: Guidelines for the application of the ISBDs to the description of Component Parts.

ISBN 86-80061-04-2

SADRŽAJ

Uvod	1
0. Prethodne napomene	8
1. Opis komponentnog dela	19
2. Element povezivanja	30
3. Identifikacija matične jedinice	32
4. Lokacija komponentnog dela u okviru matične jedinice	42
Dodatak A: Opis na više nivoa	47
Dodatak B: Primeri u sažetoj formi	49
Dodatak C: Primeri na srpskohrvatskom jeziku (u široj i sažetoj formi)	56

1	Uvod
8	0. Prethodne napomene
19	1. Opća komponentnog dela
30	2. Elementi povezivanja
38	3. Identifikacijske matične jedinice
42	4. Lokacijske komponentnog dela u okviru matične jedinice
47	Dodatak A: Opća na više nivoa
49	Dodatak B: Primeri u sažetoj formi
56	Dodatak C: Primeri na srpskohrvatskom jeziku (u sažetoj i sažetoj formi)

1987

1987

1987

1987

1987

UVOD

Izdavanje "Uputstva za primenu ISBD-a u opisu komponentnih delova" predstavlja završetak dugog i mukotrpnog rada na utvrđivanju jednog međunarodno prihvaćenog ustrojstva za opis jedinica kao što su članci iz časopisa, poglavlja i ostali delovi monografija, pojedinačni zapisi na zvučnim zapisima i druge vrste "radova u okviru radova". Znalo se od samog početka da će prihvatanje takvog ustrojstva biti teško, i to onoliko koliko su potencijalni izvršioc i izdiferencirani u dve zajednice, koje su vremenom utvrdile prilično različitu praksu i tradiciju u bibliografskom opisu: s jedne strane, bibliotečku zajednicu sa svojom kataloškom praksom a sa druge, zajednicu koja vrši izradu apstrakata i indeksiranje i poziva se na svoju praksu. Mada je inicijativa potekla od bibliotečke zajednice preko IFLA-e i bila zamišljena u okviru programa za razvoj Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa (ISBD), znalo se da se podjednako mora obratiti pažnja zahtevima i pritiscima zajednice koja vrši izradu apstrakata i indeksiranje. Time bi se osiguralo da krajnji ishod zadovolji cilj u obezbeđivanju neophodne spone između opisa formulisanih u ovim dvema zajednicama.

Na Generalnoj konferenciji IFLA-e u Briselu 1977. godine doneta je odluka da se započne sa radom. Sledeće godine na konferenciji u Strbskem Plesu određene su smernice i sačinjen je popis članova Radne grupe, koje su potvrdili Stalni komiteti Sekcije za katalogizaciju i Sekcije za serijske publikacije. Radnoj grupi je stavljeno u zadatak "da obezbedi zahteve za opis i identifikaciju radova i delova radova sadržanih u serijskoj publikaciji ili nekom drugom radu za koji je već načinjen iscrpan bibliografski opis". Smatrajući sebe Radnom grupom za Međunarodni standardni bibliografski opis za analitički unos - ISBN(AN), Grupa je održala svoj prvi sastanak u Varšavi, januara 1979. godine. Tu je rasprava odmah usmerena na ona sporna pitanja koja su se pokazala najproblematičnijim u rešavanju zadataka.

Prvo sporno pitanje odnosilo se na opseg rada. Da li zadatak iziskuje razvijanje čitavog niza tehnika za opis radova ko-

ji su u vezi sa većim radovima (uključujući monografije u okviru monografskih serija, pojedinačne tomove u višetomnim setovima, podserije širih glavnih serija itd.) ili jednostavno pronalaženje načina za opis radova koji nisu izdati kao bibliografski nezavisne jedinice - već su samo delovi takvih jedinica. Uz raspravu o spornom pitanju nadovezala su se i srodna pitanja terminologije (šta se zapravo podrazumeva pod "analitičkim unosom") i razlike između bibliotečkih zajednica i zajednica koje vrše izradu apstrakta i indeksiranje u pristupu bibliografskoj "analizi". Nakon toga Grupa je zaključila da njen zadatak mora biti usmeren na jedan jedini nivo u bibliografskoj hijerarhiji, tj. na "analitički" ili najniži stupanj, za razliku od viših stupnjeva, monografskih, serijskih i kolekcijskih. Drugim rečima, potrebno je pronaći takvu tehniku opisa koja bi služila opisu radova objavljenih samo kao deo bibliografski samostalne jedinice. Ova odluka je pružila mogućnost da se pojasni opis monografija u okviru monografskih serija, samostalnih tomova u višetomnim setovima itd., ostavljajući ih postojećim konvencijama ISBD-a za monografska dela, serijska dela itd., baveći se isključivo onim radovima objavljenim ne kao samostalne bibliografske jedinice već kao njeni delovi. Otuda i termin "komponentni delovi" (CP). To je bio razlog da Radna grupa promeni naziv svog radnog koncepta u ISBD(CP) - Međunarodni standardni bibliografski opis komponentnih delova. Time je ona postala Radna grupa za ISBD(CP).

Drugo veliko sporno pitanje, utvrđeno još na početku rada, koje je predstavljalo problem Radnoj grupi tokom nekoliko godina razmatranja, jeste skiciranje ISBD-a vezano za pitanje strukture opisa. U svom prvobitnom zadatku Radna grupa je instruisana da "sledi dogovore utvrđenog teksta ISBD(G)-a. Interpretirajući doslovno instrukciju, Radna grupa je najpre pokušala da razvije opis koji će se u potpunosti slagati sa ISBD(G)-om. Teškoća je bila u tome što je ISBD(G), mada podrazumevan kao opšte prihvatljiv za sve vrste opisa, zapravo bio zamišljen samo za više nivoe bibliografske hijerarhije, tj. monografske, serijske i kolekcijske nivoe. Na analitičkom stupnju opis mora uključiti ne samo elemente koji se odnose na komponentni deo, a koji su po mnogo čemu analogni elementima korišćenim za opis bibliografski samostalne publikacije, već isto tako mora uključiti dovoljan broj

elemenata koji pripadaju matičnoj publikaciji (tj. publikaciji u kojoj ili sa kojom je komponentni deo izdat) da bi se omogućila njena nedvosmislena identifikacija. Pokušaj da se oba ova zahteva zadovolje u okviru ustrojstva utvrđenog ISBD(G)-om pokazao se kao vrlo težak zadatak. Prvi radni nacrt je pokušao da postavi sve elemente koji identifikuju matičnu publikaciju u područje koje je u ISBD(G)-u nazvano "područje materijalnog opisa", tj. kao jedino područje definisano terminima dovoljno širokim da omoguće potpuni sklop traženih elemenata za identifikaciju matične publikacije. U praksi se, međutim, upotreba trećeg područja za identifikaciju matične publikacije pokazala potpuno nezadovoljavajućom. Pretila je da razbije opis komponentnog dela na dve polovine: jednu koja prethodi i drugu koja sledi, sa vrlo nespretno postavljenom grupom elemenata za identifikovanje matične publikacije. Drugi pokušaj, koji je postavio identifikaciju matične publikacije sa ostalim napomenama u sedmo područje opisa, doveo je do nešto boljih rezultata. Ali, teškoća je bilo još uvek jer je odvajao poslednje područje opisa, koje se odnosilo na komponentni deo (područje standardnog broja), od glavnog opisa tog dela, stavljajući ga u dvosmisleni poziciju u odnosu na elemente koji identifikuju matičnu publikaciju. Na kraju je Radna grupa ipak napustila pokušaj da ceo opis doslovno unese u okvire ISBD(G)-a i počela je da eksperimentiše sa pristupom "na dva nivoa", postavljajući sve elemente koji se odnose na komponentni deo u jedan sklop, kako propisuje ISBD(G). Za njim sledi drugi sklop elemenata, ponovo po ISBD(G) redosledu, ali grupisan tako da identifikuje matičnu publikaciju. Uz uključivanje posebno formirane interpunkcije koja bi razdvojila ova dva opisa, struktura "na dva nivoa" omogućavala je bolje rešenje problema. Jedini strukturni problem koji je ostao i dalje nerešen bio je nespretnan raspored podataka koji određuju lokaciju komponentnog dela u okviru matične publikacije. U stalnom naporu da sledi ISBD(G) pravila, Radna grupa je stavila podatke o lokaciji u područje napomena kod drugog nivoa opisa, tj. sa ostalim elementima koji identifikuju matičnu publikaciju. Ali ovo nije dalo zadovoljavajući efekat zbog odvajanja područja standardnog broja (u ovom slučaju standardnog broja koji se odnosi na matičnu publikaciju) od glavnih opisnih elemenata sa kojima bi trebalo da je povezan. Kako se pokazalo, bio je potreban još jedan pokušaj bavlje-

nja strukturnim problemima pre nego što će se doći do zadovoljavajućeg rešenja.

Treći značajan problem koji se ponovo pojavio u razmatranjima Radne grupe i produžio tokom nekoliko prerada nacрта ISBD-a poticao je iz činjenice da propisani ISBD za komponentne delove treba da se koristi za opis svih vrsta "radova u okviru radova", bez obzira na fizički medij i tip materijala ili formu matične publikacije. Doslovno rečeno, da bi opis bio "potpun", značilo je da pravila data u ISBD(CP) treba da obuhvate sve karakteristike iz ISBD-a za monografije, serijske publikacije, kartografski materijal, neknjižni materijal, muzikalije i stare monografske publikacije, i to ne jednom već dva puta. Prvi put kad se odnose na opis komponentnog dela, a drugi put kad se identifikuje matična publikacija. Ovako kombinovana kompilacija karakteristika bila je potpuno neprihvatljiva kako za onog koji je uobličavao tekst tako i za praktičara koji je pokušavao da ga koristi kao vodič za formulisanje opisa svakog pojedinačnog rada. Iako je bilo jasno da je ceo skup pravila nepraktičan, nije se znalo koja bi mogućnost bila najbolja. Od jednog do drugog nacрта, Radna grupa se borila sa problemom, kombinujući i preinačujući primedbe u skladu sa karakteristikama iz drugih ISBD-a i ponavljajući izvesne karakteristike (ponekad modifikovane, ponekad ne) i dodajući one koje nisu mogle biti obuhvaćene primedbama na druge ISBD-e ili izvodima iz njih.

Od jeseni 1978. godine do proleća 1981. godine Radna grupa je intenzivno radila na ovim i ostalim pitanjima koja su se odnosila na njihov zadatak, sastajući se u Varšavi aprila 1979, u Lundu (Švedska/ septembra 1979, u Londonu januara 1980, u Otavi maja 1980. godine - dajući pet nacрта za predloženi ISBD(CP). Konačan nacrt je u martu 1981. godine dat na razmatranje široj javnosti. Primedbe za dalju diskusiju prikupljene su u jesen iste godine.

Bilo je jasno, kako osnovu brojnih primljenih komentara tako i suštinske prirode kritike ovog petog nacрта, da je završavanje zadatka postavljenog pred Radnu grupu mnogo više nego jednostavan uređivački posao. Procena njihove situacije bila je da su stigli u bezizlazan položaj. Instruisani da se doslovno pridržavaju utvrđenog okvira za ISBD-e, a što im je bilo teško, na

kraju su našli razuman strukturni kompromis. Došli su do toga da uz ISBD strukturu u ISBD(CP) uključe u potpunosti sve ISBD karakteristike, propisanu interpunkciju i tražene elemente podataka. Tada su videli i šansu da u razmatranjima obrate pažnju na zahteve i ograničenja zajednice za izradu apstrakata i indeksiranje. Krajnji rezultat uključivanja svih ISBD karakteristika, bilo direktno ili samo indirektno, upućivanjem, bio je da se zahteva mnogo duži i detaljnije formiran opis nego što je na to navikla zajednica za izradu apstrakata i indeksiranje.

Radna grupa jednostavno nije umela da nađe rešenje, pa se 1983. godine formalno raspala. Iste godine na Generalnoj konferenciji IFLA-e u Minhenu, Lucia Rather iz Kongresne biblioteke pripremila je izlaganje sa ciljem da se analizira problem vezan za ISBD(CP), suočavajući ga sa zahtevima zajednice za izradu apstrakata i indeksiranje. Sledeće godine je referat podnesen Stalnom komitetu Sekcije za katalogizaciju. Posle diskusije o datim spornim pitanjima, doneta je odluka, a u saradnji sa Sekcijom za serijske publikacije, da se formira jedna ad hoc grupa koja bi razrešila bezizlazan položaj na osnovu sugestija datih u diskusiji i razmatranja koja su usledila u okviru Stalnog komiteta.

Zadatak poveren ad hoc grupi bio je dosta drugačiji od onog datog Radnoj grupi, 6 godina ranije. Bilo je jasno da konformistički zahtev ISBD(G)-a ne može da bude doslovno interpretiran i da forsira ono što je jasno da su dva opisa u jednoj jedinici omeđanoj ISBD(G)-om. Dogovoreno je da se mora dozvoliti agencijama (sem onih koje pripremaju nacionalnu bibliografiju) da izrađuju skraćni opis koji će biti u mnogo kompaktnijem formatu i sa izvesnim modifikacijama, dozvoljenim propisanom ISBD interpunkcijom, dok uputstva treba da slede potpuni ISBD opis za komponentne delove. Takođe je dogovoreno da prezentacija ne treba da bude ukalupljena u tekstualni format drugih ISBD-a, da bi se, u stvari, mnogo neposrednija prezentacija mogla postići kroz niz smerica sa instrukcijama o korišćenju ISBD-a za opis komponentnih delova.

Sledeći opštu direktivu dobijenu od Stalnih komiteta, ad hoc grupa je započela sa analizom komentara koji su prikupljeni u toku diskusije širom sveta o petom nacrtu iz 1981. godine. Koristeći i primećbe koje je formulisala prethodna Radna grupa, iz-

rađeni su detalji za predložene izmene, koji će omogućiti kompaktniji opis.

Godinu dana kasnije, u Čikagu, ad hoc grupa je Stalnim komitetima predstavila prvi nacrt "*Uputstava*". Nova uputstva za projekat pokazala su se mnogo boljim rešenjem za do tada nerešive probleme. Sprovedena su dalja prečišćavanja teksta. Na Tokijskoj konferenciji 1986. godine dva Stalna komiteta preporučuju drugi nacrt. U to vreme se već prva faza petogodišnjeg ISBD razmatranja upravo privodila kraju, pa je bilo korisno sprovesti još jedno konačno razmatranje novih *Uputstava*, sledeći finalizaciju revidiranih ISBD tekstova da bi se potvrdila konzistencija terminologije i pristupa. Ovo konačno razmatranje sprovedeno je u proleće 1987. godine. Tekst je finaliziran i tokom avgusta i septembra predat na izglasavanje Stalnim komitetima dveju sponzornih Sekcija. Izglasavanje je označilo završetak zadatka započetog pre deset godina.

Krajnja procena uspeha projekta ne može se dati sve dok *Uputstva* ne budu dovoljno primenjivana. Ali, treba reći da su naponi koji su bili usmereni na bavljenje problemima, a koji su ponekad izgledali nesavladivi, ipak dali solidan rezultat koji će služiti ne samo da proširi primenu ISBD-a na komponentne delove, već će pružiti i osnovu za tako željenu sponu između kataloške tradicije bibliotečke zajednice i prakse zajednice za izradu apstrakta i indeksiranje.

Tom Delsey
Predsednik
Stalna komisija,
IFLA Sekcija za katalogizaciju

Pripremla:

**Radna grupa za Međunarodni standardni bibliografski opis za analitičku obradu
1978-83**

Irmgard Bouvier	Deutsche Bibliothek, Frankfurt -am-Main
Harold Dierickx	The British Library, London
Cynthia Durance	National Library of Canada, Ottawa
Svante Hallgren	Bibliotekstjänst AB, Lund
Rosamond Kerr	IFLA International Office for UBD, c/o The British Library
Barbara Karamač	National Library, Warsaw
Alexander Stipčević	Jugoslovenski bibliografski Institut, Beograd
Robert S. Tannehill Jr.	Chemical Abstracts Service, Columbus, Ohio
T. Vasiljeva	State Lenin Library, Moscow

Ad hoc radna grupa za izradu Uputstava za opis komponentnih delova 1985-87

Tom Delsey	National Library of Canada, Ottawa
Lenore Coral	Cornell University, Ithaca, N.Y.
Frances Hilton	The Free Library of Philadel- phia, Penn.
Christine Girard	Bibliothèque Nationale, Paris

0. Prethodne napomene

0.1 Opis, cilj, korišćenje

Uputstva data u ovoj publikaciji namenjena su onima koji opisuju komponentne delove u publikaciji (poglavlja u knjizi, članké u periodici, izvode iz zvučnih zabeleški itd.) u kataloškoj, bibliografskoj ili službi za izradu apstrakata i indeksiranje.

Uputstva su namenjena samo opisu komponentnih delova koji su objavljeni sa, u, ili kao deo matične publikacije i u zavisnosti su od nje prilikom bibliografske identifikacije ili pristupa. Metod opisa, ovde iznet, ne odnosi se na one delove publikacije koji su bibliografski samostalni (npr. posebno naslovljeni tomovi višetomnih dela, ili pojedinačne monografije u okviru monografskih serija). Uputstva se ne odnose ni na opis komponentnih delova koji su ponovo objavljeni ili zasebno dostupni kao samostalne jedinice (npr. posebni otisci članaka iz periodičnih publikacija), ali ona mogu biti prilagođena da zadovolje lokalne potrebe pri opisu ovakvih jedinica.

Usvojena pravila za opis komponentnih delova, kako su data u Uputstvu, nemaju za cilj da istisnu utvrđene konvencije za opis bibliografski nezavisne jedinice koja sačinjava deo veće grupe jedinica (npr. monografski opisi sa napomenom o seriji, za jedinice koje čine deo monografske serije) niti ona treba da služe kao jedino sredstvo za opis nesamostalnih delova. Neko bi mogao koristiti i alternativni način za opis komponentnih delova, kao što je opis na više nivoa ili kraća forma napomene o sadržaju itd.

Polazište za Uputstva su Međunarodni standardni bibliografski opisi (ISBD-i) - koji se moraju koristiti shodno konkretnom materijalu ili tipu komponentnog dela i shodno onom koji

se odnosi na matičnu jedinici (tj. knjigu, periodičnu publikaciju, zvučnu zabelešku itd. u kojoj se nalazi komponentni deo). Karakteristike date u ISBD-ima nisu ponovljene u Uputstvima, ali se upućuje na njih u velikoj meri da bi se u potpunosti opis. Uputstva se usmeravaju na one aspekte opisa koji se odnose samo na komponentne delove, a nisu pokriveni ISBD-ima i na formalne aspekte koji povezuju opis komponentnog dela sa identifikacijom matične jedinice.

Koliko ova Uputstva efektivno uključuju (bar preporukama) ceo niz karakteristika iz ISBD-a, toliko će potpuna primena Uputstava rezultirati u opisu samog komponentnog dela koji uključuje sve aplikabilne elemente koji su drugačiji od onih obaveznih u odgovarajućem ISBD-u. Nacionalnim bibliografskim agencijama se preporučuje da u pripremi za opis komponentnih delova uključe sve primenljive elemente. Ostale agencije za katalogizaciju, biblioteke, službe za izradu apstrakata i indeksiranje itd. u svom uključivanju elemenata mogu biti selektivne, uz uslov da slede propisani redosled elemenata i dogovor za njihovo prenošenje iz ISBD-a. Takođe se preporučuje da opis komponentnog dela i identifikacija matične jedinice treba da slede interpunkciju propisanu ISBD-ima. Možeće je pravo izbora u modifikovanju propisane interpunkcije (vidi 0.4).

Uputstva, sama po sebi, obezbeđuju samo opis komponentnih delova, a ne obezbeđuju eksplicitno ostale elemente koji se mogu dodati opisu radi potpune bibliografske zabeleške - elementi kao što su autorska, predmetna odrednica, jedinstveni naslovi, klasifikacioni brojevi itd. Uputstva za dodatne elemente proizilaze iz kataloških propisa ili pravila koje utvrđuje agencija koja priprema zabelešku. Posebna pažnja se mora obratiti činjenici da uz zaglavlje, koje je odgovarajuće i prethodi opisu samog komponentnog dela, može postojati i potreba da se unese odgovarajuće zaglavlje za matičnu jedinicu koja neposredno prethodi segmentu opisa koji je identifikuje. Takva se umetanja mogu izvršiti uz odgovornost koja sačinjava zabelešku.

0.2 Definicije

Komponentni deo	Deo publikacije (poglavlje knjige, članak u periodici, traka u zvučnoj zabelešci itd.) koji je u cilju bibliografske identifikacije ili pristupa zavisian od identifikacije publikacije u kojoj je sadržan.
Matična jedinica	Publikacija (knjiga, periodika, zvučna zabeleška itd.) koja sadrži komponentni deo.
Element povezivanja	Formalni element opisa koji povezuje opis komponentnog dela sa identifikacijom matične jedinice.
Višedelni komponentni deo	Komponentni deo koji se sastoji od dva ili više potkomponentata (npr. članak od više delova u periodici).
Potkomponent	Deo višedelnog komponentnog dela.

0.3 Skica

U opisu komponentnog dela neophodno je ne samo opisati ga, već i identifikovati matičnu jedinicu u kojoj je on sadržan, kao i detalje tačne lokacije u okviru nje. Stoga, opis uključuje 4 bitna segmenta.

- (I) opis komponentnog dela
- (II) element povezivanja
- (III) identifikacija matične jedinice
- (VI) podaci o lokaciji komponentnog dela u okviru matične jedinice

0.3.1 Opis komponentnog dela

Opis samog komponentnog dela je načinjen po uzoru na Opšti međunarodni standardni bibliografski opis ISBD (G) i obuhvata sva područja ovde navedena, sa izuzetkom izdavanja, distribucije itd.

1. Naslov i podaci o odgovornosti
2. Izdanje
3. Podaci specifični za građu (ili za vrstu publikacije)
- <4. Izdavanje, distribucija, itd.>
5. Materijalni opis
6. Izdavačka celina
7. Napomene
8. Međunarodni standardni broj (ili alternativa) i uslovi nabavke

Karakteristike elemenata u opisu komponentnog dela su onakve kakve propisuje ISBD za vrstu publikacije koja po formi najviše odgovara komponentnom delu. Na primer: karakteristike ISBD(M)-a generalno se mogu odnositi na sve komponentne delove koji se sastoje od teksta i/ili ilustracija (kao što su poglavlja u knjizi, članci u periodici itd.) i izdati su bilo kao sam deo ili određeni broj delova. Nasuprot tome, opis komponentnog dela objavljenog kao nezavršeni deo niza bez konačnog broja, (kao što su dnevne ili nedeljne rubrike u novinama) opisan kao jedna *celina*, sledio bi karakteristike ISBD(S)-a.

Međutim, bez obzira na to koliko se sami komponentni delovi mogu razlikovati međusobno po nekim karakteristikama od zasebno izdatih jedinica, ne mogu sve karakteristike propisane u ISBD(M)-u, ISBD(S)-u, ISBD(NBM)-u, itd. direktno biti primenljive na vrstu komponentnog dela kome najviše odgovaraju. Područja i elementi u kojima su te razlike najčešće, definisani su u prvom

odeljku ovog priručnika. Ovde će korisnik biti upozoren na razlike koje se mogu pojaviti. Biće mu predstavljen odgovarajući broj kriterija da bi prevladao te razlike, a gde je to neophodno biće mu date instrukcije da ili dopuni ili prevlada onu postavku iz ISBD-a koja je korišćena kao osnova opisa.

0.3.2 Elemenat povezivanja

Drugi segment opisa je elemenat povezivanja - formalni ili konvencionalni elemenat koji služi da poveže opis komponentnog dela sa identifikacijom matične publikacije, da jasno naznači kraj komponentnog opisa i početak identifikacije matične publikacije, da ukaže, bilo posredno ili neposredno, na odnos između ova dva. Drugi odeljak priručnika (section 2) pruža različite mogućnosti koje mogu biti korišćene u formiranju elemenata povezivanja.

0.3.3 Identifikacija matične jedinice

Treći segment opisa je identifikacija matične jedinice. Poput opisa komponentnog dela, i ovaj segment je po shemi ISBD(G)-a i karakteristike mu proističu iz ISBD(M)-a, ISBD(S)-a, ISBD(NBM)-a itd. Pošto je matična publikacija već sama po sebi, posebno izdata jedinica koja treba da se pridržava karakteristika opisanih u odgovarajućem ISBD-u, obrasci tog ISBD-a se mogu direktno primeniti, pa nema potrebe da se u ovom priručniku uvode dodatni kriteriji ili instrukcije za bavljenje elementima opisa koji se odnose na matičnu jedinicu. S obzirom na to da je zadatak segmenta da samo *identifikuje* matičnu jedinicu, a ne da je detaljno opiše, očigledno je da se ne moraju zahtevati svi oni elementi neophodni da se uključe u ovaj segment kojima

će se razlikovati određena matična jedinica od ostalih, koje mogu imati isti naslov, izdavačke detalje itd. Treći odeljak priručnika daje dalje smernice o tome koje elemente treba uključiti u cilju identifikacije.

0.3.4 Određivanje lokacije u okviru matične jedinice

Da bi se upotpunio opis komponentnog dela, potrebno je utvrditi podatke o tačnoj lokaciji komponentnog dela u okviru matične jedinice. Forma za ove podatke je različita, u zavisnosti od prirode samog komponentnog dela i matične jedinice. Na primer, lociranje poglavlja u okviru jednotomne monografije može se najbolje izraziti uz pomoć paginacije (npr. str. 28-46). Za delo u okviru višetomne monografije ili periodike lociranje zahteva dodavanje i elementa kao što su tom i/ili izdavanje. Za neknjižni materijal i za fizički odvojena dela u okviru višedelnih jedinica (kao što su oprema ili igra) moraju se primeniti druga sredstva da bi se izrazila lokacija. Četvrti odeljak priručnika pruža detalje za formulisanje elemenata lokacionog segmenta.

0.4 Interpunkcija

0.4.1 Interpunkcija u okviru prvog i trećeg segmenta opisa (tj. u okviru komponentnog dela i u okviru identifikacije matične jedinice) sledi shemu propisanu ISBD-ima. Jedini dozvoljeni izuzetak je u korišćenju interpunkcije koja razdvaja područja opisa. Ako je sažetost opisa bitna stvar za agenciju koja priprema za belešku, crtica koja prethodi svakom području može se izostaviti, ostavljajući samo tačku i jedno ili dva razmaka da bi se odvojilo jedno područje od drugog.

0.4.2 Interpunkcija korišćena u elementu povezivanja specificirana je u drugom odeljku.

0.4.3 Interpunkcija korišćena za podatke o lociranju komponentnog dela u okviru matične jedinice data je u četvrtom odeljku.

0.5 Izvori informacija

0.5.1 Izvori za opis komponentnog dela

Sam opis komponentnog dela baziran je na informaciji preuzetoj iz određenih izvora dogovorenih prema redosledu važnosti. Izvori i njihov redosled važnosti se menjaju u zavisnosti od vrste komponentnog dela.

0.5.1.1 Tekstovi, ilustracije, štampane muzikalije itd.

Redosled prioriteta izvora:

1. Naslovna strana koja prethodi i odnosi se na sam komponentni deo (kao što je ponekad slučaj sa radovima objavljenim kao deo kolekcije, većeg odeljka monografije itd.)
2. Prva stranica komponentnog dela (npr, zaglavlje poglavlja ili naslov i podatak o odgovornosti koji se pojavljuje u zaglavlju članka, u zaglavlju registra itd.)
3. Zajednička naslovna strana za matičnu publikaciju na kojoj se javlja informacija koja se odnosi na komponentni deo

4. Stranica sa sadržajem u matičnoj publikaciji.
5. Bilo koji drugi deo publikacije, uključujući korice, omot itd.
6. Izvori van publikacije, kao što su katalog, bibliografija itd.

0.5.1.2 Mikroforme

Prvenstveni redosled izvora:

1. Naslovni kadar koji prethodi i odnosi se na sam komponentni deo
2. Prvi kadar komponentnog dela
3. Zajednički naslovni kadar matične jedinice na kojem se pojavljuje informacija koja se tiče komponentnog dela
4. Sadržajni kadar matične jedinice
5. Ostali izvori objavljeni sa matičnom jedinicom (npr., koverat, nalepnica (etiketa), umetak itd.)
6. Izvori van publikacije, kao što su katalog, bibliografija itd.

0.5.1.3 Zvučne zabeleške, filmovi, audiovizuelni materijal itd.

Prvenstveni redosled izvora:

1. Izvor permanentno povezan sa komponentnim

delom (npr., nalepnica pričvršćena na disk ili kasetu, naslovni kadar filma itd.)

2. Ostali izvori objavljeni sa komponentnim delom (npr., opisni dodatak)
3. Izvor koji je u vezi sa matičnom jedinicom u celini (npr., omot košuljice, nalepnica kontejnera ili kutije)
4. Izvori van publikacije, kao što su katalog, bibliografija itd.

0.5.1.4 Kartografski materijal

Prvenstveni redosled izvora

1. Sam komponentni deo, uključujući kutiju, futrolu itd. izdatu sa njim ili neki tekst ili brošuru kao njegov propratni deo.
2. Matična jedinica, uključujući kutiju, futrolu itd., izdatu uz nju ili tekst ili brošuru, kao njen propratni deo.
3. Izvori van publikacije, kao što su katalog, bibliografija itd.

0.5.1.5 Višedelni komponenti

Ako se komponentni deo, koji je predmet opisa, sastoji iz više od jednog dela (npr. trodelni članak izdat u serijalu u nastavcima, ili tekuća rubrika, ili prikaz u novinama ili periodičnoj publikaciji) treba primeniti prvenstveni redosled izvora, gore pomenut, na prvi od višedelnih komponenata ili na matič-

nu jedinicu u kojoj se prvi deo pojavljuje.

0.5.1.6 Primarni izvor informacije

Ako komponentnom delu nedostaje prvenstveni redosled izvora, (tj. naslovna strana ili naslovni kadar koji se odnosi na komponentni deo, nalepnica uz njega itd.) kao zamena se bira alternativni izvor uz korišćenje redosleda napred iznetog prvenstva (vidi 0.5.1.1 do 0.5.1.6). U cilju identifikovanja propisanih izvora informacija odabranih za pojedinačna područja opisa (vidi 0.5.1.7), bilo da je to prvi izvor u redosledu prvenstva ili zamena za njega, odabrani izvor biće označen kao "primarni izvor".

0.5.1.7 Propisani izvori informacije

Za svako područje u opisu komponentnog dela određeni izvori su naznačeni kao "propisani izvori informacije". Informacija uzeta iz nekog drugog izvora stavlja se u četvrtaste zagrade ako je propisana kao deo područja. Alternativno se takva informacija može dati bez zagrada u sedmom području.

<i>Područje</i>	<i>Propisani izvor informacije</i>
1. Naslov i podatak o odgovornosti	Primarni izvor
2. Izdanje	Primarni izvor
3. Podaci specifični za građu	Bilo koji izvor u publikaciji
4. Izdavanje, distribucija itd.	Ne primenjuje se (vidi 1.4.1)
5. Materijalni opis	Sam komponentni deo

6. Izdavačka celina	Bilo koji izvor u okviru komponentnog dela
7. Napomena	Bilo koji izvor
8. Međunarodni standardni broj	Bilo koji izvor

0.5.2 Izvori za identifikaciju matične jedinice

- 0.5.2.1 Redosled prvenstva izvora i propisanih izvora informacija korišćen za identifikaciju matične jedinice će varirati, u zavisnosti od građe ili forme matične jedinice. Potrebno je upućivanje na odgovarajući ISBD za detalje o prvenstvu redosleda i odlučivanju o propisanim izvorima za svako područje koje se koristi u identifikaciji matične jedinice.

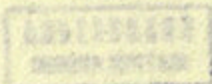
Napomena: Ukoliko je matična jedinica serijska publikacija, prvenstveni izvor informacija biće uzet, kad god je to moguće, iz prvog broja serijske publikacije, kako je definisano u ISBD(S) a ne iz izdanja u kome je sadržan sam komponentni deo.

0.6 Jezik i pismo opisa

- 0.6.1 Što se tiče jezika i pisma, elementi u prvoj i trećoj skupini opisa su, ili prepisani, ili dati na jeziku publikacije, ili dodati na jeziku agencije koja priprema opis, sledeći odredbe date u ISBD-ima.

- 0.6.2 Svaki termin korišćen u drugoj skupini (elementat povezivanja) dat je na jeziku i pismu agencije koja priprema opis.

- 0.6.3 Termini korišćeni u četvrtoj skupini (određivanje mesta komponenta u okviru matične jedinice), kad god je

moguće, dati su na jeziku i pismu onako kako se pojavljuju u publikaciji. Termini koji se ne pojavljuju u publikaciji mogu se dodati na jeziku agencije koja priprema opis.

0.7. Skraćenice

0.7.1 Skraćenice u okviru jednog elementa mogu biti date samo pod uslovima iznetim u ISBD-ima.

Standardne skraćenice se mogu koristiti tamo gde je to određeno ISBD-ima. Uz to, skraćenice mogu biti korišćene u naslovu matične jedinice ukoliko slede međunarodna uputstva za skraćivanje reči u naslovu* ili su objašnjene u ključu za skraćivanje.

1. Opis komponentnog dela

1.0. Specifikacija elemenata

Kao što je u nacrtu (shemi) naznačeno (odjeljak 0.3.1), segment opisa koji se odnosi na komponentni deo formiran je prema strukturi datoj u ISBD(G)-u, i opšte govoreći sledi karakteristike iznete u ISBD-u koje se najbliže odnose na građu ili formu publikacije predstavljenu komponentnim delom. Dole navedena tabela kategorizuje različite tipove komponentnih delova koji se mogu sresti i identifikovati za svaki odgovarajući ISBD koji će se koristiti kao osnova opisa.

* ISO 4(1984). Dokumentacija - Pravila za skraćivanje reči u naslovu i naslovima publikacija. Ženeva: Međunarodna organizacija za standardizaciju, 1984.

<i>Vrsta ili forma komponenta</i>	<i>Odgovara-jući ISBD</i>
1. Tekst i/ili ilustracije u čitljivoj formi ili u formi za slepe, bilo da su završeni u jednom delu ili će biti završeni u konačnom broju delova.	ISBD(M) ISBD(A)
2. Tekst i/ili ilustracije u mikroformi, bilo da su završeni u jednom delu ili će biti završeni u konačnom broju delova.	ISBD(NMB)
3. Štampane muzikalije.	ISBD(PM)
4. Zvučne zabeleške, filmovi, audiovizuelni materijal, trodimenzionalni predmeti itd.	ISBD(NMB)
5. Kartografski materijal.	ISBD(CM)
6. Višedelni komponenti u štampanoj ili neštampanoj formi objavljavani periodično, ponekad sa numeričkim ili hronološkim oznakama, koji nastavljaju da se objavljuju neograničeno.	ISBD(S) *

* (Napomena: Za opis serijskih objavljenih komponentata u neštampanoj formi karakteristike date u ISBD(S)-u mogu biti dopunjene karakteristikama odgovarajućeg ISBD-a, u zavisnosti od vrste građe npr. ISBD(NBM).)

I pored opšteg rešenja odnosa između komponentnih delova i zasebno objavljenih jedinica izdatih u sličnoj formi i opšte primenljivosti ISBD-a na opis komponentnih delova, postoji izvestan broj karakteristika komponentnih delova koje se razlikuju od onih koje su objavljene kao posebne jedinice i zahtevaju drugačiji pristup. Ove karakteristike mogu iziskivati primenu koja je drugačija od one formulisane za opis zasebno objavljenih jedinica.

Karakteristike koje slede obuhvataju samo ona svojstva koja su jedinstvena za komponentne delove i zahtevaju poseban

tretman. Smatra se da je za sva područja i elemente opisa primenljiv odgovarajući ISBD, izuzev ako to nije drugačije utvrđeno. Stoga, uslovi koji slede treba da se smatraju dopunskim (ili u nekim slučajevima alternativnim) onima iznetim u ISBD-u odgovarajućem za vrstu građe koja je opisana. Upućivanje na odgovarajući ISBD je neophodno.

Napomena: U primenjivanju uslova ISBD-a na opis komponentnog dela biće neophodno zameniti termin "komponentni deo" sa terminima kao što su "publikacija" ili "jedinica". Takođe će se zameniti termin "naslovna strana" sa terminom "primarni izvor".

1.1 Područje naslova i odgovornosti

1.1.1 Stvarni naslov

1.1.1.1 Ako višedelni komponent sadrži dva ili više potkomponentata i nosi i skupni naslov i naslove za pojedinačne potkomponente u primarnom izvoru, tada se skupni naslov bira kao stvarni naslov. U napomeni se mogu dati naslovi pojedinačnih potkomponentata (vidi, takođe, Dodatak A: Opis na više nivoa).

PRIMER:

Precis in a multilingual context.

Sadržaj: Part 1, Precip : an overview / by Derek Austin. Part 2, A linguistic and logical explanation of the syntax / by Jutta Sorensen and Derek Austin. Part 3, Multilingual experiments, proposed codes, and procedures for the Germanic languages / by Jutta Sorensen and Derek Austin. Part 4, The appli-

cation of Precis in French / by Germaine Lambert.

U: Libri. - ISSN 0024-2667. - Vol. 26, no. 1-4 (1976), str. 1-37, 108-139, 181-215, 302-324.

1.1.1.2 Stvarni naslov zasebnog potkomponenta može se sastojati od zajedničkog naslova i sopstvenog naslova, ukoliko mu je sam naslov nedovoljan da ga identifikuje bez uključivanja zajedničkog naslova.

PRIMERI:

Application of the variety-generator approach to searches of personal names in bibliographic data bases. Part 2, Optimization of key-sets, and evaluation of their retrieval efficiency / Dirk W. Fokker and Michael F. Lynch.

U: Journal of Library Automation. - ISSN 0022-2240. - Vol. 7, no. 3 (Sept. 1974), str. 201-213.

Wpływ rozkładu mas czasteczkowych na własności lepkosprezyste polidwumetylosiloksanów . Cs. 1, Metodyka i wyniki badań doświadczalnych / Alina Raszczyk.

U: Polimery. - ISSN 0032-2725. - R. 25, nr 1 (1980), str. 91-3.

1.1.1.3 Stvarni naslov se može sastojati samo iz naslova potkomponenta, ukoliko se on može odvojiti od zajedničkog naslova višedelnog komponenta. Zajednički naslov, ukoliko je potrebno, dat je u 6. području.

PRIMER:

What the computer center should do for a library / Hugh Standifer.

U: Journal of library automation. - ISSN 0022-2240. - Vol. 12, no. 4 (Dec. 1979), str. 362-366.

(Jedan od pet članaka izdatih pod zajedničkim naslovom: The library and the computer center).

1.1.1.2 Ostale informacije o naslovu

Ukoliko naslov prikaza knjige, komentara itd. sadrži samo naslov dela koje se razmatra, može se dodati reč ili fraza kao dodatna naslovna informacija (umetnuta u četvrtastu zagrađu) da bi se pojasnio odnos komponentnog dela i dela opisanog u naslovu. Pitanje odgovornosti, koje se odnosi na prikazani rad itd. uključeno u naslovu, beleži se kao deo stvarnog naslova.

PRIMER:

Bibliographies - their aims and methods, by D.W.Krummel : <kritički prikaz> /Eric L. Swanick.

U: Canadian Library Journal. - ISSN 0008-4352. - Vol. 42, no. 3 (June 1985), str. 168.

1.2 Područje izdanja

1.2.1 Područje izdanja se uključuje u opis komponentnog dela samo ukoliko se informacija o izdanju odnosi konkretno na komponentni deo. Informacija o izdanju koja se odnosi na matičnu jedinicu u celini ili na ceo tom

u okviru višedelne matične jedinice ne unosi se u deo opisa samog komponentnog dela.

PRIMER:

Szczenięce lata / Melchior Wańkowicz. - Wyd. 3.

U: Czerwień i amarant / M. Wańkowicz. - Wyd. 1. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1974. - str. 5-143.

1.3 Područje posebne oznake građe (ili vrste) dokumenta

1.3.1 Pri opisivanju višedelnog komponenta koji se objavljuje periodično i biće i dalje objavljivan neograničeno, numeričko područje se uključuje u opis komponentnog dela samo ukoliko postoji numerička informacija koja se konkretno odnosi na višedelni komponent. Numerička informacija koja se odnosi na matičnu jedinicu u celini ne beleži se kao deo opisa samog višedelnog komponenta.

PRIMERI:

The tree fruit grower's newsletter. - Jan. 1979-

U: British Columbia grower. - ISSN 0709-0102. - Vol. 1, no. 1 (Jan. 1979)- .

Suomen Satamaliiton tilastot = Finlands hamnförbunds statistik = Statistics. - 1980-

U: Kertomus Suomen Satamaliiton hallituksen toiminnasta vuodelta... <Helsinki>. - ISSN 0358-5700. - 1980-

1.4 Područje izdavanja, distribucije itd.

1.4.1 Područje izdavanja, distribucije itd. ne unosi se u opis komponentnog dela. Bilo koja informacija u vezi sa izdavanjem, distribucijom itd. koja se pojavljuje na ili u okviru samog komponentnog dela, a koja se razlikuje od one u matičnoj jedinici, beleži se u napomeni.

PRIMER:

Indians without tipis: a resource book by Indians and Métis / edited by D. Bruce Sealey and Verna J. Kirkness for Project Canada West. - 261 str. - Utisnuto na naslovnoj strani : Vancouver ; Winnipeg : William Clare (Manitoba), c1973. - ISBN 088888-000-6.

U: Tawow <multimedia> / D. Bruce Sealey. - <Agincourt, Ont.> : Book Society of Canada, c1985. - ISBN 0-7725-5250-9.

1.5 Područje fizičkog opisa

1.5.1 Posebna oznaka građe i opseg dokumenta

1.5.1.1 Kada se posebna oznaka građe i opseg komponentnog dela mogu zaključiti na osnovu identifikacije matične jedinice (odjeljak 3) i lokacije komponenta u okviru matične jedinice (odjeljak 4), tada se oni mogu izostaviti iz opisa samog komponentnog dela. U suprotnom, opseg i posebnu oznaku građe za komponentni deo trebalo bi unositi kako je to određeno odgovarajućim ISBD-om.

PRIMERI:

People of the Margaree : portrait of a good place / by Lynn Zimmerman ; photography by George Thomas.

U: Harrowsmith. - ISBN 0381-6885. - Vol. 3, 3 (no. 15), str. 74-83.

(Opseg članka - 10 stranica - može se zaključiti na osnovu podataka o lokaciji u okviru matične jedinice)

A acucareira do Umbelúzi. - CCCXII str.

U: A questão nacional / Eduardo D'Almeida Saldanha. - Vila-Nova-De-Famalição : Tipografia "Minerva", 1932.

(Komponentni deo je paginiran zasebno od ostalog dela matične jedinice pa stoga mora imati oznaku svoga opsega).

Plan shewing the region explored by S.J. Dawson and his party between Fort William, Lake Superior and the Great Saskatchewan River, from 1st of August 1857 to 1st November 1858 <kartografski materijal>. - Razmer <1:633 600> (W 105°-W 87°/N 54°-N 48°). - 1 mapa ; 112 x 203 cm, presavijena na 28 x 23 cm

U: Report on the exploration of the country between Lake Superior and the Red River settlement / by S.J. Dawson. - Toronto : John Lovell, Printer 1859.

1.6 Područje zbirke (Nakladničke celine)

1.6.1 Područje zbirke se uključuje u opis komponentnog dela samo u slučaju kada je on potkomponent sa naslovom koji se može razlikovati od zajedničkog naslova koji se odnosi na sve potkomponente (vidi 1.1.1.3). U takvim slučajevima je zajednički naslov višedelnog komponenta dat, ako je to potrebno, u 6. području. Ukoliko potkomponent nosi numeričku i/ili alfabetsku oznaku uz svoj naslov, tada se numerička i/ili alfabetska oznaka daje kao brojni element u područje zbirke.

PRIMERI:

The application of Precis in French / by Germaine Lambert. - (Precis in multilingual context ; part 4).

U: Libri. - ISSN 0024-2667. - Vol. 26, no. 4 (1976), str. 302-324.

Progres de la recherche en démographie juive / Roberto Bachi. - (Etudes démographiques récentes sur le judaïsme ; 2).

U: Démographie et identité juives dans l'Europe contemporaine : les actes du Deuxieme Colloque sur la vie juive dans l'Europe contemporaine, tenu a l'Institut de sociologie de l'Université libre de Bruxelles, du 9 au 12 janvier 1967 / textes réunis et revus par Willy Bok et Usiel Oscar Schmelz. - Bruxelles, Belgique : Editions de l'Université de Bruxelles, c1972. - str. <37>-47.

1.7 Područje napomene

1.7.1 Područje napomene u opisu komponentnog dela uključuje samo one napomene koje se odnose na sam komponentni deo. Napomene koje se odnose na matičnu jedinicu u celini, ukoliko je potrebno, beleže se u 3. odeljku (identifikacija matične jedinice).

PRIMERI:

Trekka round the world / John Guzzwell. - Originally published: London : A. Coles, 1963.

U: Great voyages in small boats. - Clinton Corners, N. Y. : John de Grall, 1976. - ISBN 0-8286-0079-1. - Str. 1-195.

Simon Boccanegra <zvučna zabeleška> : revised (1881) version / Verdi. - Chorus of the Vienna State Opera ; Vienna Philharmonie ; conductor, Gianandrea Gavazzeni . - Recorded at the Salzburg Festival, 1961. - Contents : Dinne, alcun la non vedesti? ; Council chamber scene.

U: Simon Boccanegra : original (1857) version / Verdi . - <Oakland, Calif.> : Voce, <1979>. - Voce-9. - Side 6.

Marti y Francia. - Str. 265-271 povezane obrnutim redom.

U: Ensayos / Alejo Carpentier. - Ciudad de La Habana, Cuba : Editorial Letras Cubanas, 1984. - Str. <255>-271.

Canadian-owned paper industries <kartografski materijal> - Industrie des pates et papiers de propriété ca-

nadienne / comp. by D. Michael Ray : cartography by Policy Research and Coordination Branch. - Razmer <1:95000000> (W 134°-W 52°/N 57° N 42°). - 1 karta u boji ; 25 x 28 cm, presavijena na 28 x 20 cm. - Naslov u naslovnom bloku: Canada. - Inset: Montreal region.

U: Dimensions of Canadian regionalism / D. Michael Ray . - Ottawa, <Ont.> : Policy Research and Coordination Branch, Dept. of Energy, Mines and Resomees, 1971. - Fig. 26, sledi str. 30.

1.8 Područje standardnog broja (ili alternativa) i uslovi nabavke

1.8.1 Standardni brojevi (ili alternative) unose se u opis komponentnog dela jedino ako se odnose na sam komponentni deo. Brojevi koji se odnose na matičnu jedinicu u celini beleže se u 3. odeljku (identifikacija matične jedinice).

PRIMER:

Defeathering the Indian / Emma La Rogue. - XIII, 82, str. : ilustr. ; 23 cm. - ISBN 0-7725-5028-X.

U: Tawow <multimedia> / D. Bruce Sealey. - <Agincourt, Ont.> : Book society of Canada, c1975. - ISBN 0-7725-5250-9.

1.8.2 Uslovi nabavke se uključuju u opis komponentnog dela samo u slučaju ako se odnose na sam komponentni deo, i razlikuju se od onih koji se odnose na matičnu jedinicu u celini.

2. Elemenat povezivanja

2.0 Cilj

Cilj elementa povezivanja je dvostruk. Prvo, da jasno naznači kraj opisa komponentnog dela i početak identifikacije matične jedinice, drugo, da ukaže, direktno ili indirektno, na odnos između komponentnog dela i matične jedinice. Da bi se ovaj cilj postigao, u opisu se koristi uobičajena interpunkcija, a po izboru, i termin koji označava fizičko pripadanje.

2.1 Propisana interpunkcija

2.1.1 Prvi i treći odeljak opisa (tj. opis komponentnog dela i identifikacija matične jedinice) odvajaju se razmakom, dvostrukom kosom crtom, razmakom (//).

PRIMER:

Spirit is flesh this night <zvučna zabeleška> / Godfrey Ridont // Veni : music for advent and Christmas . - Oshawa, Ont. : World Records, 1978. - World Records : SMM 7807. - Strana 2, traka 7.

2.1.2 Ukoliko su dva odeljka predstavljena posebnim stavovima (paragrafima) propisana interpunkcija se tada izostavlja.

2.2 Termin za oznaku fizičkog pripadanja

2.2.1 Termin za oznaku fizičkog pripadanja može se dodati odmah nakon propisane interpunkcije.

2.2.2 Termin se daje na jeziku agencije koja vrši opis. On može da varira, kako je to zgodno, da bi odrazio pravi fizički odnos komponentnog dela i matične jedinice ("U", "Na", itd.), ili se može izraziti uvek na isti način, bez obzira na fizičko pripadanje.

2.2.3 Termin se može istaći u identifikaciji matične jedinice podvlačenjem, drugim štamparskim slogom, interpunkcijom itd.

PRIMER:

Where do I go? <štampana muzikalija> / words by James Rado, Gerome Ragni ; music by Galt Mac Dermot.

U: Vocal album from the musical production Hair. - London : Untied Artists Music, c1967. - Str. 8-9.

2.2.4 Ukoliko su prvi i treći odeljak opisa predstavljeni posebnim paragrafima, a propisana interpunkcija je izostavljena (vidi 2.1.2) tada treba uneti termin za oznaku fizičkog pripadanja da bi se pojasnio odnos između komponentnog dela i matične jedinice. Termin neposredno prethodi prvom elementu u odeljku koji identifikuje matičnu jedinicu.

PRIMER:

Newfoundland, St. Lawrence Bay, the fishing banks, Acadia, and part of New Scotland <vizuelna projekcija> / by H. Moll. - (W 68°-W 52°/N 52°-N 43°). - 1 slajd : u boji. - Map originally published in London, 1730.

U: The discovery and settlement of North America : 1500-1865 / by George Rish. - Hagerstown, Nlfd. : Harper and Row, c1978. - Slajd br. 91.

3. Identifikacija matične jedinice

3.0 Specifikacija elemenata

Kao što je naznačeno u shemi (odjeljak 0.3.3), odeljak opisa koji identifikuje matičnu jedinicu strukturiran je prema okviru datom u ISBD(G)-u, a specifičnosti mu proizilaze na osnovu ISBD(M)-a, ISBD(S)-a, ISBD(NBM)-a, itd. Pošto je matična jedinica zasebno publikovana jedinica i ima karakteristike kao i sve ostale jedinice istoga tipa ili građe, karakteristike ISBD-a su direktno primenljive na nju. Ne postoji potreba za modifikacijom ovih karakteristika, kao što je slučaj u njihovoj primeni za opis samog komponentnog dela.

S obzirom na to da je cilj ovog odeljka da samo identifikuje matičnu jedinicu, a ne da je opiše u potpunosti, retko kada će biti potrebno uključiti sve elemente koji bi mogli biti korišćeni u njenoj identifikaciji. Izbor elemenata koje treba uključiti zavisiće od jedinstvenosti njih samih, ili obrnuto, od sličnosti (u naslovu, izdavanju itd.) između matične jedinice i ostalih jedinica, bilo da su srodne ili ne.

Uputstva, dole navedena, imaju za cilj da ukažu na uslove pod kojima određeni elemenat može da se zahteva da bi se identifikovala matična jedinica, tj. da se izbegne dvosmislenost koja bi dovela do zbrke u identitetu matične jedinice ili do zabune oko dve ili više sličnih jedinica.

Kao alternativna forma pri identifikaciji serijskih publikacija može se primeniti ključni naslov, gde je to moguće (3.8.2).

Napomena: Za matičnu jedinicu na više nivoa, (uključujući višetomne monografije, serijske publikacije itd.) elementi za njenu identifikaciju treba da budu oni koji će se odnositi

na jedinicu kao bibliografski nezavisnu publikaciju. Za matične jedinice izdate u serijskoj formi elementi identifikacije su oni koji se odnose na niz kao takav (u celini), a ne oni koji se odnose na pojedinačno izdanje u kojem se pojavljuje komponentni deo. Za višetomne monografije elementi identifikacije mogu biti ili oni koji se odnose na komplet u celini ili koji se odnose na pojedinačni tom u kojem se pojavljuje komponentni deo, u zavisnosti od toga može li sam tom biti identifikovan kao bibliografski nezavisna jedinica.

3.1 Područje naslova i odgovornosti

3.1.1 Stvarni naslov

U identifikaciju matične jedinice mora se uvek uključiti stvarni naslov. Za kartografski materijal, ukoliko matičnoj jedinici nedostaje stvarni naslov, on se mora obezbediti u skladu sa uslovima iznetim u ISBD (CM).

PRIMER:

Visiting <zvučna zabeleška> / <composed by Will Ackerman ; Will Ackerman, guitar ; Chuck Greenberg, lyricon ; Michael Manning, bass>.

U. An evening with Windham Hill live. - <Stanford, Calif.> : Windham Hill Records, c1983. - Windham Hill Records : WH-01026. - Strana 2, traka 2.

Lokalizacija i wyznaczanie szerokości rozwarcia rysy metodami elastooptycznymi / Wojciech Łoziński.

U: Studium nad metoda rejestracji izopach w warstwach wycietych z zamrozonech modeli EO/Marek Skłodowski, Lokalizacja i wyznaczanie szerokości rozwarcia rysy...

/ W. Łoziński. - Warszawa : Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, 1977. - Str. 9-27.

Za serijske publikacije ključni naslov (koji normalno uključuje stvarni naslov kao svoj prvi elemenat) može biti zamenjen stvarnim naslovom (vidi 3.8.2).

3.1.2 Opšta oznaka građe

Opšta oznaka građe se, normalno, isključuje iz identifikacije matične jedinice. Međutin, postoje dva opšta izuzetka. Prvi je u slučaju da je opšta oznaka građe za matičnu jedinicu različita od one koja se odnosi na komponentni deo. Drugi izuzetak je u slučajevima gde matična jedinica ima naslov, odgovornost, izdanje i izdavačke podatke identične onima za sličnu publikaciju u drugačijem formatu.

Napomena: U slučajevima kao što je drugopomenuti, kada je matična jedinica serijska publikacija, korišćenje ključnog naslova za matičnu jedinicu pre nego stvarnog naslova ponekad može otkloniti potrebu za unošenjem opšte oznake građe pri identifikaciji.

PRIMER:

Map of the Canadian Pacific Railway and its connections <kartografski materijal>. - Srazmer <ca.1:9200000> (W 131°-W 59° N 53°-N 38°). - 1 karta ; 18 x 57 cm. - timetable sheet. - Fascimile of map originally printed by "Canada Bank Note Co., printers". - Inset of the world.

U: Building The Canadian Pacific Railway <multimedia> / produced by the National Film Board of Canada. - <Ottawa, Ont. : National Film Board of Canada, 1979>.

3.1.3 Uporedni naslov

Uporedni naslov se, po pravilu, isključuje iz identifikacije matične jedinice.

PRIMER:

Sonata in d-Moll <štampana muzikalija> = Sonata in D minor : op. 9 / Karol Szymanowski.

U: Gesamtausgabe Karol Szymanowski : ed. Teresa Chylin-ska. - Kraków : PWM, 1978. - Bd. 9, str. 1-24.

(Uporedni naslov za matičnu jedinicu: Complete edition)

3.1.4 Ostali naslovi

Druge naslovne informacije (podaci) se uključuju samo kada je neophodno izraziti jedinstveni naslov koji se ne može drugačije predstaviti. To može biti u slučaju kada se stvarni naslov sastoji samo iz generičkog izraza (kao npr. "Transactions"), naziva korišćenog za identifikaciju nekoliko različitih publikacija (npr. "Forum", "Dialogue" itd.) ili nejedinstvenog inicijala ili akronima i ostalih naslovnih informacija koje uključuju iskaz o odgovornosti ili neki drugi distinkcioni termin koji služi da diferencira matičnu jedinicu od ostalih sa istim stvarnim naslovom.

PRIMAR:

Cancer - don't become a victim / by Mary MacKay.

U: Performance : Canada Post employee newspaper : head office and Rideau Division. - ISSN 0832-1213. - Vol. 1, no. 1 (9 April 1986), str. 2.

3.1.5 Podatak o odgovornosti

Prvi podatak o odgovornosti je, normalno, uključen u identifikaciju matične jedinice. U slučajevima napred navedenim pod drugim naslovnim informacijama prednost se može dati uključivanju, ako je moguće, iskaza o odgovornosti pre nego nekoj drugoj naslovnoj informaciji.

PRIMER:

A Stylometric study of Aristotle's Metaphysics / Anthony Kenny.

U: Bulletin / Association for Literary and Linguistic Computing. - ISSN 0305-9855. - Vol. 7, no. 1 (1979), str. 12-20.

Napomena: Za periodične publikacije se ključni naslov koji uključuje naziv izdavačkog tela može koristiti umesto stvarnog naslova praćenog iskazom o odgovornosti (vidi 3.8.2).

Napomena: Ukoliko odrednica, koja je odgovarajuća za matičnu jedinicu, uključuje ime autora ili izdavačkog tela, prethodeći identifikaciji matične jedinice (vidi 0.1), tada se podatak o odgovornosti, koji je suštinski isti kao i odrednica, može izostaviti.

3.2 Područje izdanja

Podaci o izdanju, koji se pojavljuju u propisanom izvoru informacija za područje izdanja kod matične jedinice, redovno se uključuju u njenu identifikaciju. Uporedni iskazi o izdanju i iskazi o odgovornosti u vezi sa izdanjem, po pravilu, izostavljaju se.

PRIMER:

Les limites de la notion de structure en ethnologie / Claude Levi-Strauss.

U: Sens et usages du terme structure dans les sciences humaines et sociales / édité par Roger Bastide. - 2eme éd. - The Hague : Mouton, 1972. - Str. 40-45.

General sketch-chart of the oceanic currents <kartografski materijal>. - Razmer <1:135000000> (W 180°-E 180°/N 76°-S 56°) . - 1 karta : u boji ; 16 x 30 cm

U: The physical atlas of natural phenomena / by Alexander Keith Johnston. - A new and enlarged ed. - Edinburgh, <Scotland> : William Blackwood and Sons, 1856. - Str. 47.

3.3 Područje posebne oznake (ili vrste) građe

Informacija koja se odnosi na posebnu oznaku ili vrstu građe po pravilu se ne zahteva za identifikaciju periodike, ali mogla bi se zahtevati za identifikaciju kartografskog materijala (naročito u slučajevima kada je ista jedinica izdata u različitim razmerama, bez naznačavanja toga u naslovu) i štampanih muzikalija (kada se partitura objavljuje u više od jednog formata).

3.4 Područje izdavanja, distribucije, itd.

3.4.1 Mesto izdanja, distribucije, itd.

Glavno mesto izdanja se po pravilu uključuje u identifikaciju matičnih jedinica svih vrsta izuzev periodike, kada se uključuje samo da bi se napravila raz-

lika između onih sa identičnim naslovima, itd.

PRIMER:

Origine, discendenza, catalogo, et nome di tutti i prencepi, re, & potentati, c'hanno regnato nel mondo, dal principio della sua creatione sino a questi tempi / di Gio. Nicolo Doglioni.

U: Compendio historico universale di tutte le cose nobili già successe nel mondo dal principio della sua creatione sin'hora / di Gio. Nicolo Doglioni. - In Venetia : Appresso Nicolo Misserini, 1605. - Str. <961> -<984>.

3.4.2 Naziv izdavača, distributera, itd.

Naziv glavnog izdavača se po pravilu uključuje u identifikaciju monografske matične jedinice (uključujući neštampane monografije). Za periodiku se on izostavlja, sem radi razlikovanja matične jedinice od ostalih sa istim naslovom, izdatih u istom mestu.

PRIMER:

Conocimiento empirico, magia y religion en la medicina popular de los deputamentos de Esquina y Goya (Corrientes) / Silvia Garcia. - "Denominación científica de las hierbas y clasificación de algunas de ellas, según sus cualidades": str. 265-267. - Bibliography: str. 267.

U: Cultura tradicional del área del Paraná Medio / Ministerio de Educación y Justicia, Secretaria de Cultura, Instituto Nacional de Antropología. - Buenos Aires : Fundación G.F.G. Bracht Editor, 1984. - Str. 257-267.

3.4.3 Vreme izdavanja, distribucije, itd.

Vreme izdavanja se može izostaviti, sem u slučaju odsustva podataka o izdanju, kada je ono potrebno da bi se matična jedinica razlikovala od drugog izdanja istog dela.

3.4.4 Ostali podaci vezani za izdavanje, distribuciju itd.

Podaci vezani za štampanje se, po pravilu, izostavljaju u identifikaciji matične jedinice. Mogu se uključiti u retkim slučajevima kada su nepoznati mesto i izdavač publikacije.

3.4.5 Podatak o izdavanju kao deo ključnog naslova

Za periodiku se ključni naslov, koji u sebi obuhvata podatak o izdavanju, može koristiti umesto područja stvarnog naslova i izdavanja, distribucije itd. (vidi 3.8.2)

3.5 Područje fizičkog opisa

Područje fizičkog opisa se, po pravilu, isključuje iz identifikacije matične jedinice. U nekim slučajevima se može zahtevati odredba o specifičnosti građe da bi se matična jedinica razlikovala od ostalih sa istim naslovom i podacima o izdavanju, izdatih u različitom formatu. U ovakvim slučajevima su uključeni i opseg i specifičnost građe. Ostali elementi fizičkog opisa se, po pravilu, isključuju.

3.6 Područje zbirke

Područje zbirke se, po pravilu, isključuje iz identifikacije matične jedinice.

PRIMER:

Private Kunstforderung im Kaiserreich am Beispiel Kupp / Renate Köhne-Lindenlaub. - ports. - "Karl Erich Born zum 60. Geburtstag gewidmet". - Bibliographical notes.

U: Kunstpolitik und Kunstforderung im Kaiserreich / herausgegeben von Ekkehard Mai, Hans Pohl und Stephan Waetzoldt. - Berlin : Mann, c1982. - ISBN 3-7861-1322-X. - Str. 55-81.

(Zbirka matične jedinice je isključena: Kunst, Kultur und Politik im deutschen Kaiserreich ; Bd. 2).

3.7 Područje napomena

Područje napomena se, po pravilu, isključuje iz identifikacije matične jedinice.

3.8 Područje standardnog broja (ili alternativa) i uslovi nabavke

3.8.1 Standardni broj (ili alternativa)

Međunarodni standardni broj treba uvek da bude uključen u identifikaciju matične jedinice. Ukoliko matična jedinica nosi više od jednog standardnog broja (npr. broj koji se odnosi u celini na niz i brojevi za pojedinačne delove, brojevi koji se odnose na

različita izdanja itd.), dati broj treba da bude onaj koji se odnosi na samu matičnu jedinicu. U odsustvu međunarodnog standardnog broja trebalo bi uključiti, ukoliko je dostupan, broj iz komercijalnog sistema koji služi da pojasni identifikaciju matične jedinice.

PRIMER:

Domini est terra / Heinrich Schütz ; Ensemble vocal du Choeur national ; Ensemble instrumental Ars Europea.

U: Polyphonie secrée la renaissance. - <St-Michel de Provence> : Harmonia Mundi, 1980. - Harmonia Mundi : HMV 2.473. - Disk, 2, strana B, traka 4.

3.8.2 Ključni naslov

Ukoliko je matična jedinica serijska publikacija koja ima naznačen ključni naslov, on može biti zamena za ostale elemente opisa (naslov, opšta oznaka građe, podatak o odgovornosti, mesto izdanja itd.) kao dovoljan podatak za identifikaciju matične jedinice. U ovakvim slučajevima ključni naslov treba da prethodi, pre nego da sledi ISSN.

PRIMER:

L'auto-évaluation en lere année et au ler cycle / par Louise Royal.

U: Place publique (Lasalle). - ISSN 0833-8922. - Vol. 1, no 1 (mai 1986), str. 16-19.

3.8.3 Podaci o dostupnosti, itd.

Podaci o dostupnosti, ceni i kvalifikaciji se isključuju iz identifikacije matične jedinice.

4. Lokacija komponentnog dela u okviru matične jedinice

4.0 Četvrti odeljak opisa pruža podatke o tačnoj lokaciji komponentnog dela u okviru matične jedinice. Forma podataka će se menjati u zavisnosti od prirode samog komponentnog dela i matične jedinice.

4.1 Komponentni delovi sadržani u okviru jednotomnog teksta

4.1.1 Ako je komponentni deo potpuno sadržan u okviru matične jedinice izdate kao jednotomni tekst, lokacija se izražava uključenom paginacijom. Paginaciji prethodi skraćena "str.", a odredbe za prvu i poslednju stranicu odvojene su crticom.

PRIMERI:

Mental health services in the developing countries : the issues involved / T.W. Harding.

U: Mental health services in developing countries/ edited by T.A. Baasher. - Geneva : World Health Organization, 1975. - Str. 1-5.

Lettre a M.Louis, secrétaire perpétuel de l'Académie royale de chirurgie, &c. pour justifier le rapport des causes de mort de Claudine Rouge fait le 10 juil-

let 1767... avec la réponse de M. Louis.

U: Mémoires intéressans sur la mort de Claudine Rouge
. - A Lyon : De l'imprimerie d'Aimé la Roche et a Pa-
ris, chez la veuve Duchene, libraire..., 1768. - Str.
<2>-84.

4.1.2 Ukoliko je paginacija komponentnog dela samostalno sa-
držana (tj. ne čini deo niza paginacije matične jedi-
nice u celini) ili ukoliko matična jedinica nije pa-
ginirana, podaci o lokaciji se mogu izostaviti.

4.2 Komponentni delovi sadržani u okviru višetomnih tekstova

4.2.1 Ukoliko je komponentni deo sadržan u okviru jednog
ili više tomova matične jedinice koja je objavljena
kao višetomna publikacija (tj. višetomna monografija
ili monografski niz identifikovan kao tekuća izdavač-
ka celina, pre nego kao samostalni tomovi), loka-
cija uvodi podatke o oznaci toma i u njemu uklju-
čenu paginaciju. Oznaci toma prethodi ili sledi ter-
min (ukoliko postoji) korišćen u publikaciji. Arapska
numeracija se koristi kao zamena za ostale numeracije
ili slovima ispisane brojeve. Oznaka za tom prethodi
paginaciji, a odvojena je od nje zarezom.

PRIMER:

The clam made a face / Eric Nicol.

U: A collection of Canadian Plays / general editor,
Roy Kalman. - Toronto : Bastel Books, 1972-. - Vol.
4, str. B1-B21.

4.3 Komponenti delovi sadržani u jednodelnim neknjižnim publikacijama

4.3.1 Ukoliko je matična jedinica objavljena kao jednodelna neknjižna publikacija (npr. zvučni disk ili kaset, rolna filma itd.), lokacija komponentnog dela daje se izrazima odgovarajućim za vrstu materijala, uz korišćenje numeracije i izraza koji se pojavljuje u samoj publikaciji, ukoliko je moguće. Arapska numeracija se koristi umesto drugih numeracija i ispisivanja brojeva.

PRIMER:

Der freundliche Autofahrer <zvučna zabeleška> / Musik Felix Parday ; Text Jürgen Albrecht.

U: Die Abenteuer des Mädchens Britta. - Hamburg : Dt. Grammophon-Ges., 1979. - Best. - Nr. Poly : 2961226 . - S. 2.

4.4 Komponentni delovi sadržani u višejedinичnim neknjižnim publikacijama

4.4.1 Kad je matična jedinica objavljena u većem broju delova, bilo da su svi istoga tipa (npr. višestruki zvučni diskovi, višestruke rolne trake, višestruki filmski snimci, itd.) ili su različite vrste (npr. multimedijalni setovi ili opreme), tada lokacija komponentnog dela uključuje podatke o oznaci jedinice i o lokaciji komponentnog dela u okviru jedinice. Oznaci jedinice prethodi ili sledi izraz (ukoliko postoji) upotrebljen u publikaciji da bi je opisao. Ukoliko u publikaciji nije upotrebljen izraz, dopunjuje se odgovarajućim terminom. Arapska numeracija zamenjuje ostale numeracije ili ispisivanje brojeva. Označavanje jedinice prethodi lokaciji komponentnog dela u okviru

jedinice i od njega se odvaja zarezom.

PRIMER:

Prelude and fugue for 18-part string orchestra <zvučna zabeleška> / Britten.

U: L'Orchestre mondial des Jeunes musicales, 1970-1989. - <Montréal> : Radio Canada International, <1980>. - Disk 5, strana 1.

4.5 Komponentni delovi sadržani u serijskim publikacijama

4.5.1 Ukoliko je matična jedinica serijska publikacija, lokacija uključuje podatke o oznaci serijskog izdanja u kojem je sadržan komponentni deo, praćen detaljima o lokaciji dela u okviru konkretnog izdanja. Oznaka za serijska izdanja data je u formi određenoj za numeričko područje (područje 3) u ISBD(S). Lociranje komponentnog dela u okviru izdanja je dato bilo kao umetnuta paginacija (vidi 4.1.1) ili za serijska izdanja neknjižne građe izrazima odgovarajućim za vrstu materijala (vidi 4.3.1)

PRIMER:

A data structure for family relations / F. Mavaddat and B. Parhami.

U: The computer journal. - London : British Computer Society. - ISSN 0010-4620. - Vol. 22, no. 2 (May 1979), Str. 110-113.

DODATAK A: OPIS NA VIŠE NIVOA

Ukoliko se sam komponentni deo sastoji iz više potkomponenata (npr. trodelni članak, poglavlje monografije koje sadrži četiri zasebno naslovljena dela u okviru tog poglavlja itd.) opis višedelnog komponenta kao celine može se dati u dva ili više nivoa.

Na svakom nivou opis je formiran po istoj četvorosegmentnoj shemi kao što je označeno u odeljcima 1-4. Ukoliko su pojedinačni potkomponenti numerisani ili slovno označeni, numeracija ili slovo, bilo da im prethodi ili im sledi, izraz korišćen da opiše potkomponent, nalazi se ispred stvarnog naslova i od njega je odvojen sa dve tačke i razmakom (:).

Lokacijski segment u prvom nivou pruža podatke o lokaciji svih potkomponenata višedelnog komponenta u formi rezimea, ako je uobičajeno. Lokacijski segment u drugom i ostalim nivoima pruža podatke o lokaciji pojedinačnog potkomponenta.

PRIMER:

Precis in multilingual context.

U: Libri. - ISSN 0024-2667. - Vol. 26, no. 1-4 (1976), str. 1-37, 108-139, 181-215, 302-324.

Part 1: Precip : an overview / by Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 1 (1976), str. 1-37

Part 2: A linguistic and logical explanation of the syntax / by Jutta Sorensen and Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 2 (1976), str. 108-139.

Part 3: Multilingual experiments, proposed codes, and procedures for the Germanic languages / by Jutta Sorensen and Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 3 (1976), Str. 181-215.

Part 4: The application of Precis in French / by Germaine Lambert.

U: Libri. - Vol. 26, no. 4 (1976), str. 302-324.

DODATAK A: OPIS NA VIŠE NIVOA

Ukoliko se kao komponentni deo sastoji iz više potkomponenta (npr. trodelni citat, podglavak, podglavak koji sadrži četiri zasebna naslova) deo u okviru tog podglavka (ili) opis više delova komponenta kao celine može se dati u dva ili više nivoa.

Na svakom nivou opis je formiran po istoj četvorstepennoj shemi kao što je objašnjeno u odeljcima 1-4. Ukoliko se pojedinačni potkomponenti numerisani ili slovno označeni, numeracija ili slovo, bilo da se prethodi ili im sledi, istak koriscen da opis podkomponent nalazi se iznad stvarnog naslova i od njega je odvojen sa dve tačke i razmakom (:

Lokalni segment u prvom nivou pruža podatke o lokalnoj svrhi potkomponenta višedelnog komponenta u formi rešenja, ako je sopstveno. Lokalni segment u drugom i ostalim nivoima pruža podatke o lokalnoj pojedinačnoj potkomponenti.

PRIMER:

Precis in multilingual context.

U: Libri. - ISSN 0034-2667. - Vol. 26, no. 4 (1976), str. 1-37, 108-139, 181-215, 302-324.

Part 1: Precise: an overview / by Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 1 (1976), str. 1-37.

Part 2: A linguistic and logical explanation of the syntax / by Jutta Sorensen and Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 3 (1976), str. 108-139.

Part 3: Multilingual experiments, proposed codes, and procedures for the Germanic languages / by Jutta Sorensen and Derek Austin.

U: Libri. - Vol. 26, no. 3 (1976), str. 181-215.

DODATAK B: PRIMERI U SAŽETOJ FORMI

Ovaj dodatak sadrži sve primere koji su predstavljeni u tekstu, u sažetoj formi. Na levoj margini je naznačen odeljak iz kojeg je preuzet svaki primer.

Sledeći uputstva data u priručniku, elementi koji su naznačeni kao neobavezni u ISBD-ima izostavljaju se iz opisa komponentnog dela (vidi 0.1). Napomene se, takođe, izostavljaju. Duži naslovi se skraćuju (vidi 0.7.1). U identifikaciji periodičnih izdanja kao matičnih jedinica, koriste se sažeti ključni naslovi (vidi 0.7.2 i 3.8.2). U opisu se izostavlja područje za odvajanje povlakom (vidi 0.4.1). Kao element povezivanja koristi se dvostruka crta. Lokacija u okviru periodične publikacije daje se u kompaktnoj (sažetoj) formi (vidi 4.5.2).

1.1.1.1 *Precis in a multilingual context.* // Libri. ISSN 0024-2667. 26:1-4 (1976) 1-37, 108-139, 181-215, 302-324.

1.1.1.2 *Application of the variety-generator approach to searches of personal names in bibliographic data bases. Part 2, Optimization of key-sets, and evaluation of their retrieval efficiency* / Dirk W. Fokker and Michael F. Lynch // J. libr. autom. ISSN 0022-2240. 7 : 3 (Sept. 1974) 201-213.

Wpływ rozkładu mas cząsteczkowych na własności lepkospreszyste polidwumetylosiloksanów. Cs. 1. Metodyka i wyniki badań doświadczalnych / Alina Raszczuk. // Polimery. ISSN 0032-2725. 25 : 1 (1980) 91-3.

1.1.1.3 *What the computer center should do for a library* / Hugh Standifer. // J. libr. autom. ISSN 0022-2240. 12 : 4 (Dec. 1979) 362-366.

- 1.1.2 Bibliographies - their aims and methods, by D.W. Krummel : <review> / Eric L. Swanick. // Can. libr. j. ISSN 0008-4352. 42 : 3 (June 1985) 168.
- 1.2.1 Szczeniece lata / Melchior Wańkowicz. Wyd. 3. // Czerwień i amarant / M. Wańkowicz. Wyd. 1. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1974. p. 5-143.
- 1.3.1 The tree fruit grower's newsletter. Jan. 1979- // B.C.grow. ISSN 0709-0102. 1 : 1 (Jan. 1979)- .
Suomen Satamaliiton tilastot = Finlands hamnförbunds statistik = Statistics. 1980- . // Kertomus Suomen Satamaliiton hallituksen toiminnasta vuodelta... <Helsinki>.ISSN 0358-5700. 1980-
- 1.4.1 Indians without tipis: a resource book by Indians and Métis / edited by D. Bruce Sealey and Verna J. Kirkness for Project Canada West. 261 p. ISSN 0-88888-000-6. // Tawow <multimedia> / D. Bruce Sealey. <Agincourt, Ont.> : Book Society of Canada, c1975. ISBN 0-7725-5250-9.
- 1.5.1.1 People of the Margaree : portrait of a good place / by Lynn Zimmerman ; photography by George Thomas. // Herrow-smith. ISSN 0381-6885. 3 : 3 : 15, 74-83.
- 1.5.1.1 A acucareira do Umbelúzi. CCCXII p. // A questão nacional / Eduardo D'Almeida Saldanha. Vila-Nova-De-Famalicão : Tipografia "Minerva", 1932.
- 1.5.1.1 Plan shewing the region explored by S.J. Dawson... from 1st of August 1857 to 1st November 1858. Scale <1:633 600> W 105°-W 87°/N 54°-N 48°). 1 map ; 112x203 cm. folded to 28x23 cm. // Report on the exploitation of the country between Lake Superior and the Red River settlement / by S.J. Dawson. Toronto : John Lovell. Printer, 1859. Following text.

- 1.6.1 The application of *Precis* in French / by Germaine Lambert. (*Precis* in a multilingual context ; part 4). // *Libri*. ISSN 0024-2667. 26 : 4 (1976) 302-324.
- 1.6.1 Progres de la recherche en démographie juive / Roberto Bachi. (*Études démographique récentes sur le judaïsme ; 2*). // *Démographie et identité juives dans l'Europe contemporaine*. Bruxelles, Belgique : Éditions de l'Université de Bruxelles, c1972. p. <37>-47.
- 1.7.1 *Trekka round the world* / John Guzzwell. // *Great voyages in small boats*. - Clinton Corners, N.Y. : John de Graff, 1976. ISBN 0-8286-0079-1. p. 1-195.
- 1.7.1 *Simon Boccanegra* : revised (1881) version / Verdi. // *Simon Boccanegra* : original (1857) version / Verdi. <Oakland, Calif.> : Voce, <1979>. Voce-9. Side 6.
- 1.7.1 *Marti y Francia*. // *Ensayos* / Alejo Carpentier. Ciudad de La Habana, Cuba : Editorial Letras Cubanas, 1984. p. <255>-271.
- 1.7.1 Canadian-owned paper industries = *Industrie des pates et papiers de propriété canadienne* / comp. by D. Michael Ray ; cartography by Policy Research and Coordination Branch. Scale <1:95000000> (W 134°-W 52°/N 57°-N 42°). 1 map. : col., ; 25 x 58 cm, folded to 28 x 20 cm. // *Dimensions of Canadian regionalism* / D. Michael Ray. Ottawa, <Ont.> : Policy Research and Coordination Branch, Dept. of Energy, Mines and Resources, 1971. Fig. 26, following p. 30.
- 1.8.1 *Defeathering the Indian* / Emma La Rouge. - XIII, 82 p. : ill. ; 23 cm. ISBN 0-7725-5028-X. // *Tawow* / D. Bruce Sealey. - <Agincourt, Ont.> : Book Society of Canada, c1975. ISBN 0-7725-5250-9.
- 2.1.1 *Spirit is flesh this night* / Godfrey Ridout // *Veni* : music for Advent and Christmas. Oshawa, Ont. : World Records, 1978. World Records: SMM 7807. Side 2, band 7.

- 2.2.3 Where do I go? / words by James Rado, Gerome Regni ; music by Galt MacDermot. // Vocal album from the musical production Hair. London : United Artists Music, c 1967. p. 8-9.
- 2.2.4 Newfoundland, St. Lawrence Bay, the fishing banks, Acadia, and part of New Scotland / by H. Moll. (W 68°-W 52°/N 52°-N 43°). 1 slide : col. // The discovery and settlement of North America : 1500-1865 / by George Rish. Hagerstown, Nlfd. : Harper and Row, c1978. Slide no. 91.
- 3.1.1 Visiting / composed by Will Ackerman ; Will Ackerman, guitar ; Chuck Greenberg, lyricon ; Michael Manning, bass. // An evening with Windham Hill live. <Stanford. Calif.> : Windham Hill Records, c1983. Windham Hill Records : WH-01026. Side 2, band 2.
- 3.1.1 Lokalizacja i wyznaczanie szerokości rozwarcia rysy metodami elastooptycznymi / Wojciech Łoziński. Studium nad metodą rejestracji izopach w warstwach wyciętych z zamrożonych modeli EO / Marek Skłodowski. // Lokalizacja i wyznaczanie szerokości rozwarcia rysy... / W. Łoziński. Warszawa : Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, 1977. p. 9-27.
- 3.1.2 Map of the Canadian Pacific Railway and its connections. Scale <ca 1:9200000> (W 111°-W 59°/N 53°-N 38°). 1 map ; 18 x 57 cm. // Building the Canadian Pacific Railway / produced by the National Film Board of Canada. <Ottawa, Ont. : National Film Board of Canada, 1979>.
- 3.1.3 Sonata in d-Moll = Sonata in D minor : op. 9 / Karol Szymanowski. // Gesamtausgabe / Karol Szymanowski ; ed. Teresa Chylińska. Kraków: PWM, 1978. Bd. 9, p. 1-24.
- 3.1.4 Cancer - don't become a victim / by Mary MacKay. // Performance. ISSN 0832-1213. 1 : 1 (9 April 1986) 2.

- 3.1.5 A stylometric study of Aristotle's Metaphysics / Anthony Kenny. // Bull. - Assoc. Lit. Linguist. Comput. ISSN 0305-9855. 7 : 1 (1979) 12-20.
- 3.2 Les limites de la notion de structure en ethnologie / Claude Levi-Strauss. // Sens et usages du terme structure dans les sciences humaines et sociales / édité par Roger Bastide. 2me éd. The Hague : Mouton, 1972. p. 40-45.
- 3.4.1 Origine, discendenza, catalogo, et nome di tutti i prencipi. re, & potenti, c'hanno regnato nel mondo, dal principio della sua creatione sino a questi tempi / di Gio. Nicolo Doglioni. // Compendio historico universale di tutte le cose notabili gia successe nel mondo dal principio della sua creatione sin'hora / di Gio. Nicolo Doglioni. In Venetia : Appresso Nicolo Misserini, 1605. p. <961>-<984>.
- 3.4.2 Conocimiento empirico, magia y religion en la medicina popular de los departamentos de Esquina y Goya (Corrientes) / Silvia Garcia. // Cultura tradicional del área del Paraná Medio / Ministerio de Educaciòn y Justicia, Secretaria de Cultura, Instituto Nacional de Antropologia. Buenos Aires : Fundaciòn G.F.G. Bracht Editor, 1984. p. 257-267.
- 3.6 Private Kunstförderung im Kaiserreich and Beispiel Krupp / Renate Köhne-Lindenlaub. // Kunstpolitik und Kunstförderung im Kaiserreich / herausgegeben von Ekkehard Mai, Hans Pohl und Stephan Waetzoldt. Berlin : Mann, c1982. ISBN 3-7861-1322-X. p. 55-81.
- 3.8.1 Domini est terra / Heinrich Schütz ; Ensemble vocal du Choeur national ; Ensemble instrumental Ars Europea. // Polyphonie sacrée de la renaissance. <St-Michel de Provence> : Harmonia Mundi, <1980>. Harmonia Mundi: HMV 2.473. Disque 2, face B, bande 4.

- 3.8.2 L'auto-évaluation en lere année et au ler cycle / par Louise Royal. // Place publique (Lasalle). ISSN 0833-8922. 1 : 1 (mai 1986). 16-19.
- 4.1.1 Mental health services in the developing countries : the issues involved / T.W. Harding. // Mental health services in developing countries / edited by T.A. Baasher. Geneva : World Health Organization, 1975. p. 1-5.
- 4.1.1 Lettre a M. Louis... pour justifier le rapport des causes de mort de Claudine Rouge... avec la réponse de M. Louis. // Mémoires intéressans sur la mort de Claudine Rouge. A Lyon : De l'imprimerie d'Aimé la Roche et a Paris, chez la veuve Duchene, libraire..., 1768, p. <2>-84.
- 4.2.1 The clam made a face / Eric Nicol. // A collection of Canadian plays / general editor, Roy Kalman. Toronto : Bastel Books, 1972- . Vol. 4, p. B1-B21.
- 4.3.1 Der freundliche Autofahrer / Musik Felix Parday ; Text Jürgen Albrecht. // Sascha mit der Ziehharmonika / von Rolf Italiaander. - <Hamburg> : WEA-Musik GmbH, 1977. Best.-Nr. Poly : 2961226. S.2.
- 4.4.1 Prelude and fugue for 18-part string orchestra / Britten. // L'Orchestre mondial des Jeunesses musicales, 1970-1989. <Montréal> : Radio Canada International, <1980>. Disk 5, side 1.
- 4.5.1 A data structure for family relations / F. Mavaddat and B. Parhami. Comput. j. ISSN 0010-4620. 22 : 2 (May 1979) 110-113.
- Dodatak A: Precis in a multilingual context. // Libri. ISSN 0024-2667. 26 : 1-4 (1976) 1-37, 108-139, 181-215, 302-324
Part 1: Precis : an overview / by Derek Austin. // Libri. 26 : 1 (1976) 1-37.

Part 2: A linguistic and logical explanation of the syntax / by Jutta Sorensen and Derek Austin. // Libri. 26 : 2 (1976) 108-139.

Part 3: Multilingual experiments, proposed codes, and procedures for the Germanic languages / by Jutta Sorensen and Derek Austin. // Libri. 26 : 3 (1976) 181-215.

Part 4: The application of Precis in French / by Germaine Lambert. // Libri. 26 : 4 (1976) 302-324.

DODATAK C: PRIMERI NA SRPSKOHRVATSKOM JEZIKU

(u široj i sažetoj formi)

Његош као трагични јунак косовске мисли / Иво Андрић.

У: О балканским психолошким типовима / Јован Цвијић, Иво Андрић
. - Београд : Просвета, 1988. - Стр. 133-134.

Његош као трагични јунак косовске мисли // О балканским психолошким типовима / Јован Цвијић, Иво Андрић. Београд : Просвета, 1988. Стр. 133-134.

Plava zvezda / Miroslav Antić.

У: Pjesme za nas i o nama / priredila Neda Bendelja. - Zagreb : Školska knjiga, 1984. - Str. 62.

Plava zvezda / Miroslav Antić // Pjesme za nas i o nama / priredila Neda Bendelja. Zagreb : Školska knjiga, 1985. Str. 62.

Reči detinjstva, pesme roditeljske i muške / Voja Marjanović.

У: Glas autonomnog sveta / Voja Marjanović. - Novi Sad : Zmajeve dečje igre <etc.>, 1975. - Str. 58-69.

Reči detinjstva, pesme roditeljske i muške / Voja Marjanović // Glas autonomnog sveta / Voja Marjanović. Novi Sad : Zmajeve dečje igre <etc.>, 1975. Str. 58-69.

Родољупци / Јован Стерија Поповић.

У: Комедије / Јован Стерија Поповић. - Београд : Рад, 1981. - Стр. 143-<213>.

Родољупци / Јован Стерија Поповић // Комедије / Јован Стерија Поповић. Београд : Рад, 1981. Стр. 143-<213>.

Reprodukcije / Kosta Hartman.

У: Retrospektivna izložba : 1899-1961 / Kosta Hartman. - Београд : Музеј савремене уметности ; Сарајево : Умјетничка галерија, 1989. - Стр. 31-82.

Reprodukcije / Kosta Hartman // Retrospektivna izložba : 1899-1961 / Kosta Hartman. Beograd : Muzej savremene umetnosti ; Sarajevo : Umjetnička galerija, 1989. Str. 31-82.

Закон о коришћењу пољопривредног земљишта.

У: Пољопривреда. - ISSN 0477-292X. - Бр. 318-319(1986), стр. 109-146.

Закон о коришћењу пољопривредног земљишта // Пољопривреда. ISSN 0477-292X. 318-319(1986) 109-146.

Значај и место информација у научно истраживачком и развојном раду / Синиша Милић.

У: Наше стварање. - Год. 7, бр. 1-2 (1988), стр. 75-83.

Значај и место информација у научно истраживачком и развојном раду // Наше стварање. 7:1-2(1988) 75-83.

Вук и Копитар / Коста Милутиновић.

У: Зборник Матице српске за славистику. - ISSN 0352-5007. - Бр. 34(1988), стр. 17-47.

Вук и Копитар / Коста Милутиновић // Зборник Матице српске за славистику. ISSN 0352-5007. 34(1988) 17-47.

Прилог проучавањима вируса тополовог красника / Ђирил Сидор.

У: Зборник Матице српске за природне науке. - ISSN 0352-4906. - Бр. 73(1988), стр. 5-14.

Прилог проучавањима вируса тополовог красника / Ђирил Сидор // Зборник Матице српске за природне науке. ISSN 0352-4906. 73(1988) 5-14.

Umetnik lebdećeg sveta / Kazuo Išiguro ; prevod Lajčo Imrić.

У: Rukovet. - ISSN 0035-9793. - God. 34, knj. 72, br. 3(1988), str. 243-254.

Umetnik lebdećeg sveta / Kazuo Išiguro ; prevod Lajčo Imrić // Rukovet. - ISSN 0035-9793. 34:72:3(1988) 243-254.

UPUTSTVA ZA PRIMENU ISBD-a U OPISU
KOMPONENTNIH DELOVA

I z d a v a č

BIBLIOTEKA MATICE SRPSKE NOVI SAD

Glavni i odgovorni urednik

MIRO VUKSANOVIĆ

Recenzenti

MARA TODOROVIĆ

ERNESTINA PERKOVIĆ

Lektor

KSENIJA MINČIĆ-OBRADOVIĆ

Korektura

OLGA RUDOLF

Tiraž 1000 primeraka

Štampa

Ekspres biro "ABCD" Novi Sad

1989

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

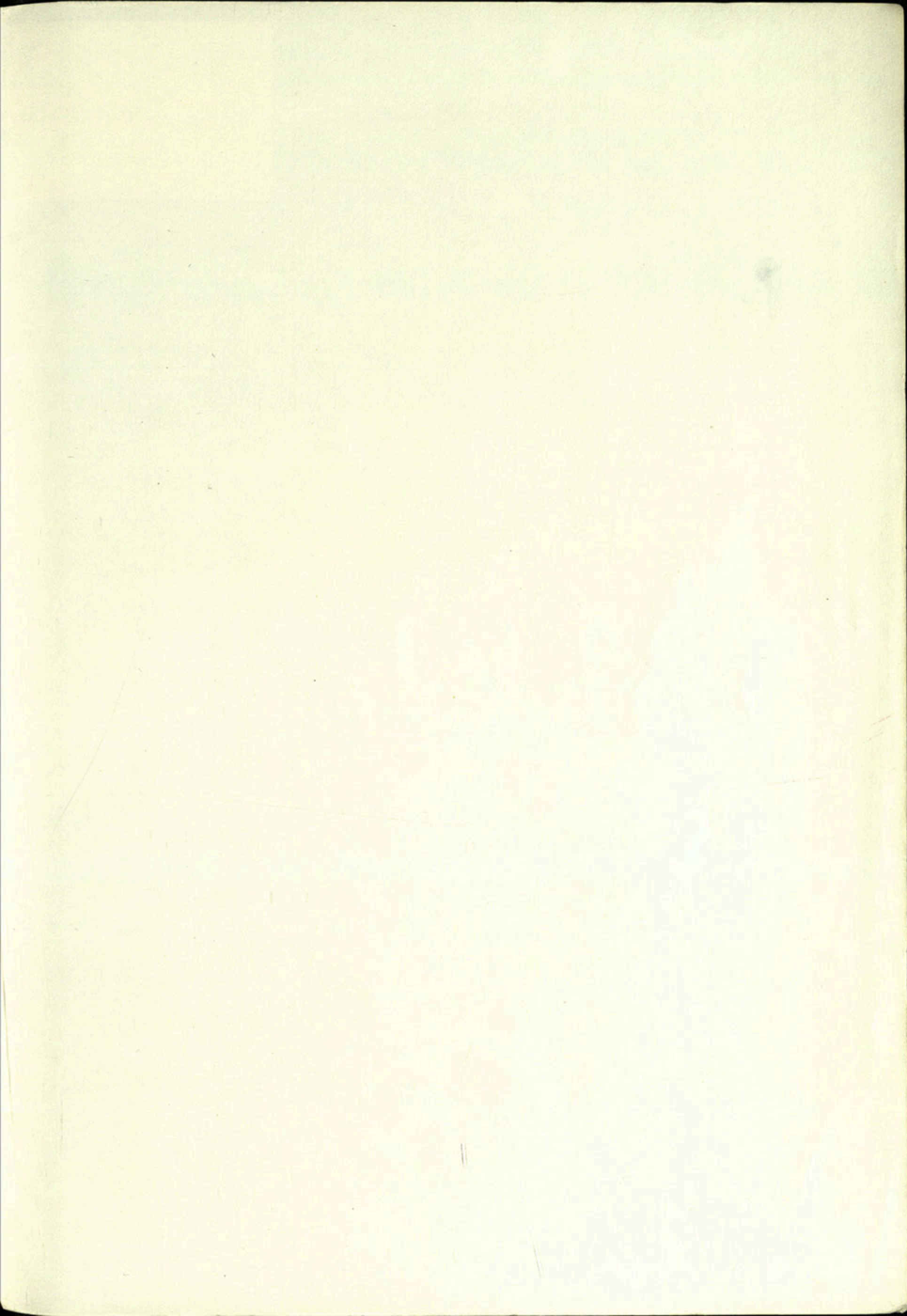
ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

ИЗДАТЕЛЬСТВО НАЦИОНАЛЬНО-ДЕМОНСТРАТИВНОГО

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

IV 23515

000654271

COBISS •